

## Svar på skriftligt spørgsmål SSS 57/2018 rd

### Svar på skriftligt spørgsmål om bättre behandling av personer med kroniskt trötthetssyndrom

#### Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spørgsmål SS 57/2018 rd undertecknat av riksdagsledamot Aino-Kaisa Pekonen /vän. m.fl.:

*Vilka åtgärder ämnar regeringen vidta för att personer som lider av kroniskt trötthetssyndrom ska få ett bättre bemötande och vård?*

Som svar på detta spørgsmål anför jag följande:

Kroniskt eller långvarigt trötthetssyndrom (CFS, chronic fatigue syndrome) eller systemic exertion intolerance disease (SEID, sjuktillstånd i kroppen som beror på intolerans mot ansträngning) är ett långvarigt syndrom med negativ inverkan på livet. Typiskt för sjukdomen är ett kraftigt trötthetstillstånd som kan pågå i månader eller rentav år och exponering för trötthet. Syndromet kan inte förklaras utgående från någon annan sjukdom. Tröttheten kan öka till följd av fysisk eller psykisk ansträngning. Utmärkande är att tröttheten efter ansträngning inte försvinner vid vila. Trötthetstillståndet kan anknyta till kroppsliga symtom, som t.ex. muskelsmär, svindel, huvudvärk, sömnlöshet och irritation.

Det finns inte exakta uppgifter om förekomsten av trötthetssyndromet i Finland. I utländska undersökningar har det uppskattats att 0,5 – 3 % av befolkningen lider av kroniskt trötthetssyndrom. Experter bedömer att åtminstone 15 000 personer lider av syndromet i Finland. Jämförelsevis bedöms ca 500 000 lida av diabetes i Finland, ca 200 000 invånare bedöms lida av minnessjukdomar medan var tredje uppskattas lida av cancer och var fjärde av någon form av mentalvårdsstörningar under sitt liv.

Enligt lagen om patientens ställning och rättigheter har var och en som varaktigt bor i Finland utan diskriminering rätt till sådan hälso- och sjukvård som hans eller hennes hälsotillstånd förutsätter. Vården ska ges på ett ändamålsenligt sätt och i samförstånd med patienten. Enligt hälso- och sjukvårdslagen ska sjukvården genomföras med beaktande av patientens behov av medicinsk eller odontologisk behandling och i enlighet med de enhetliga grunderna för vård. Personer som lider av kroniskt trötthetssyndrom ska ha lika tillgång till social- och hälsovårdstjänster.

Det kroniska trötthetssyndromet har varit aktuellt i offentligheten på olika sätt under den senaste tiden och även inom hälsovården har man konstaterat behovet av att förenhetliga behandlingen av syndromet. Frågan är utmanande till följd av att symtomen varierar och på grund av att man inte känner till faktorerna som orsakar syndromet och att det inte finns prov för att säkerställa en diagnos. Det här har också gjort det svårt att ta fram medicinsk högklassig forskningskunskap. Eftersom det finns knappt med evidensbaserade forskningsrön har Läkarsällskapet Duodecim

## **Svar på skriftligt spørgsmål SSS 57/2018 rd**

t.ex. inte utarbetat en finländsk God medicinsk praxis-rekommendation om ämnet. Identifieringen av syndromet och vården har emellertid behandlats rikligt i finländska medicinvetenskapliga publikationer och i samband med utbildning. Information finns bland annat tillgänglig i den elektroniska Terveysportti (Hälsporten) som yrkesutövare utnyttjar i omfattande utsträckning. Med hjälp av dessa har alla yrkesutbildade inom hälsovården möjlighet att lära känna det här syndromet och möjligheterna att behandla det.

Arbetsgruppen för nationell tillgång till vård och de enhetliga grunderna för vård, som social- och hälsovårdsministeriet tillsatte 23.2.2015, har gett en sakkunniggrupp i uppdrag att utarbeta en rekommendation för ordnande av behandlingen av funktionella störningar hos vuxna. Utkastet till rekommendation är färdigt och avsikten är att det ska skickas på remiss under våren 2018. Rekommendationen innefattar också ordnande av behandling av kroniskt trötthetssyndrom.

Helsingfors 15.3.2018

Familje- och omsorgsminister Annika Saarikko